

ДПФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР
И ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2017 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

РЪКОВОДСТВО:

Надзорен съвет:
Виолина Маринова Спасова – председател
Чаба Наги – член
Юрий Благовев Генов - член

Управителен съвет:
Доротей Николаева Николова – председател
Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор
Румяна Боянова Сотирова – член и изпълнителен директор
Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1000
ул. Княз Александър I Батенберг” № 6

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

ТБ „Алианц България” АД – ЦУ

Инвестиционни посредници:

„Райфайзенбанк България” ЕАД
„Уникредит Булбанк” АД
“Авал ИН” АД
„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД
„Адамант кепитъл партнерс” АД
„Ситигруп глобал маркетс лимитед”
„София интернешънъл сек्यоритиз” АД
„Сосиете женерал експресбанк” АД
„Ситибанк Европа” АД, клон България КЧТ
„Елана Трейдинг” АД

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН

ФОНД „ДСК-РОДИНА”

ЗА 2017 ГОДИНА

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Доброволен спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (ДСКПОФ), който Компанията управлява и представлява съгласно разрешение за управление на ДПФ “ДСК - Родина” № 341 – ДПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН).

ДСКПОФ е регистриран по фирмено дело 12575/2000 г.. С решение на СГС от 2003 г. наименованието на ДСКПОФ е променено на Доброволен пенсионен фонд “ДСК – Родина” (ДПФ “ДСК – Родина”, ДПФ или Фонда).

Настоящото описание на Фонда осигурява само най-обща информация. Осигурените лица следва да се запознаят с Правилника за организацията и дейността на Фонда, който осигурява по-детайлна информация.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира допълнителното пенсионно осигуряване в страната. Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване се осъществява чрез доброволни осигурителни вноски, чрез които може да се осигури получаването на пенсия, отделна от пенсията от задължителното пенсионно осигуряване.

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване е индивидуално и се осъществява с парични осигурителни вноски, които могат да бъдат еднократни, месечни или за друг период. Вноските могат да бъдат от физически лица – за тяхна сметка, от работодатели, които са осигурители – за техните работници и служители и от други осигурители – физически или юридически лица в полза на трети лица. Вноските на осигурените лица, както и прехвърлени техни средства от други фондове за допълнително пенсионно осигуряване се записват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда.

Индивидуалната партида на осигуреното лице се води в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Осигурените лица имат право на следните видове пенсия от ДПФ:

- лична пенсия за старост /пожизнена или срочна/;
- лична пенсия за инвалидност /пожизнена или срочна/;
- наследствена пенсия при смърт на осигуреното лице;

Размерът на изплащаните срочни пенсии се определя в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице, от срока, за който то избере да получава пенсията и от одобрения технически лихвен процент от Комисията за финансов надзор /КФН/.

Размерът на изплащаните пожизнени пенсии се определя в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице, от биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрени от Комисията за финансов надзор /КФН/.

Осигурените лица имат право и на еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалните им партиди и на еднократно или разсрочено изплащане на средствата на наследниците на починало лице или на пенсионер.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуална партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество съобразно условията на чл.247 от Кодекса за социално осигуряване.

Възможностите за инвестиране на активите на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване са нормативно регламентирани в КСО. ПОК „ДСК – Родина“ АД, управляваща Фонда е сключила договор с банка – попечител, в която се съхраняват всички активи на Фонда. За осъществяване на сделки с ценни книжа с цел инвестиране на активите на Фонда, Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници.

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА И НЕТНИ АКТИВИ

Към 31 декември 2017 г. в ДПФ „ДСК-Родина“ членуват 92 523 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноска, като:

- 77 521 са осигурени лица по договори с лични вноски;
- 18 906 са осигурени лица по договори с вноски от работодателя;
- 5 лица се осигуряват по договор с друг осигурител.

Едно лице може да се осигурява в ДПФ по повече от един договор.

През 2017 г. броят на осигурените лица на ДПФ „ДСК-Родина“ е нараснал нетно с 13 858 лица или със 17.62% спрямо края на 2016 г. През същия период съгласно предварителна обобщена информация, публикувана на уеб сайт на КФН, пазарът се е увеличил нетно с 13 617 лица или с 2.27% спрямо края на 2016г.

Общият пазар на новоосигурени лица за всички ДПФ през 2017 г. е 28 121 лица, като ДПФ „ДСК-Родина“ има 17 754 нови лица, което представлява 63.13% от този пазар (според оповестената предварителна информация на уеб сайт на КФН).

Към 31 декември 2017 г. ДПФ „ДСК-Родина“ достига 15.05% пазарен дял по осигурени лица, което представлява нарастване със 196 базови точки спрямо 31 декември 2016 г., което представлява най-голямото нарастване за 2017 г. в сравнение с останалите фондове на пазара за допълнително доброволно пенсионно осигуряване. В следващата таблица е посочена сравнителната информация за пазарните дялове по лица и за изменението им спрямо предходната година на база обобщена предварителна информация от КФН.

Доброволни пенсионни фондове	31.12.2017 г. (в %)	31.12.2016 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
ДПФ „Доверие“	23.81	24.61	-0.80
ДПФ „Съгласие“	8.30	8.44	-0.14
ДПФ „ДСК - Родина“	15.05	13.09	1.96
ДПФ „Алианс България“	35.04	35.89	-0.85
„Ен Ен ДПФ“	6.44	6.48	-0.04
ДПФ „ЦКБ - Сила“	8.83	8.91	-0.08
„ДПФ - Бъдеще“	0.67	0.69	-0.02
ДПФ „Топлина“	1.78	1.82	-0.04
ДПФ „Пенсионноосигурителен институт“	0.08	0.07	0.01

Към 31 декември 2017 г. нетните активи на ДПФ „ДСК-Родина“ са в размер на 98 896 хил. лв. От началото на годината е реализирано увеличение на нетните активи с 24 790 хил. лв., което представлява увеличение от 33.45% спрямо 31 декември 2016 г. (74 106 хил. лв.). Основни причини е увеличението на доходността през разглеждания период, както и по-високите постъпления от осигурителни вноски. През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 28 876 хил. лв. като за сравнение през 2016 г. те са 14 905 хил. лв. или през 2017 г. има увеличение с 93,73% на този вид постъпления. През 2017 г. в ДПФ „ДСК-Родина“ от други доброволни пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 236 хил. лв., а към други доброволни пенсионни фондове прехвърлените средства са в размер на 141 хил. лв.. Нетният резултат от прехвърлените средства е положителен в размер на 95 хил. лв., като за сравнение нетният резултат за 2016 г. от прехвърлени средства от и към други фондове е бил отрицателен в размер на 115 хил. лв.

През 2017 г. в полза на ПОК „ДСК-Родина“ АД са начислени такси и удържки в размер на 1 541 хил. лв., като през 2016 г. те са били в размер на 810 хил. лв. или положителен ръст от 90,25%. Основна причина за този положителен ръст е по-високия размер на постъпленията от осигурителни вноски.

Доклад за дейността на ДПФ „ДСК-Родина“ за 2017 г.

Към 31 декември 2017 г. пазарният дял по активи на ДПФ „ДСК-Родина“ се увеличава с 123 базови точки спрямо предходната година и достига 9.37%. В следващата таблица е посочена сравнителната информация за пазарните дялове по активи и за изменението им спрямо предходната година на база обобщена предварителна информация от КФН.

Доброволни пенсионни фондове	31.12.2017 г. (в %)	31.12.2016 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
ДПФ „Доверие“	14.52	15.18	-0.66
ДПФ „Съгласие“	8.01	8.28	-0.27
ДПФ „ДСК - Родина“	9.37	8.14	1.23
ДПФ „Алианс България“	45.54	45.33	0.21
„Ен Ен ДПФ“	13.22	13.22	-
ДПФ „ЦКБ - Сила“	7.94	8.32	-0.38
„ДПФ - Бъдеще“	0.25	0.29	-0.04
ДПФ „Топлина“	1.03	1.15	-0.12
ДПФ "Пенсионноосигурителен институт"	0.12	0.09	0.03

ИНВЕСТИЦИИ

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на Фонда е представена по-подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2017 г.		31.12.2016 г.	
	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	19 407	19.59	21 285	28.65
<i>Дългови ЦК, издадени или гарантирани от държавата</i>	<i>12 534</i>	<i>12.65</i>	<i>15 478</i>	<i>20.83</i>
<i>Корпоративни облигации</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>190</i>	<i>0.26</i>
<i>Акции, дялове и права</i>	<i>6873</i>	<i>6.94</i>	<i>5 617</i>	<i>7.56</i>
Чуждестранни финансови активи	68 779	69.43	51 979	69.97
Парични средства	10 678	10.78	869	1.17
Краткосрочни вземания, в т.ч.	195	0.20	158	0.21
<i>Вземания, свързани с договори за валутен форуърд</i>	<i>100</i>	<i>0.10</i>	<i>76</i>	<i>0.10</i>
<i>Други вземания</i>	<i>95</i>	<i>0.10</i>	<i>82</i>	<i>0.11</i>
Балансови активи общо	99 059	100	74 291	100

Към 31.12.2017 г. ДПФ „ДСК – Родина” има вземане по договори за валутен форуърд в размер на 100 хил. лв., а задълженията по договор за лихвен суап са в размер на 24 хил. лв. (съответно към 31.12.2016 г. има вземания по договори за валутен форуърд в размер на 76 хил. лв., а задълженията по договор за лихвен суап са в размер на 34 хил. лв.)

НЕТЕН ДОХОД ОТ ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

През отчетния период реализираният нетен доход от инвестиране на активите на ДПФ „ДСК – Родина” е положителен в размер на 7 938 хил. лв., за сравнение през 2016 г. е реализиран положителен доход в размер на 3 939 хил. лв.

ДПФ „ДСК – Родина”	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Нетен доход от лихви	1 489	1 261
Нетен доход от оценка на финансови активи	7 611	2 391
Нетен доход от сделки с финансови активи	(201)	(104)
Нетен доход от съучастия и дивиденди	601	423
Нетен доход от операции с чуждестранна валута	(1 518)	246
Други приходи (Други разходи)	(44)	(278)
Общо реализиран нетен доход	7 938	3 939

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на доброволните пенсионни фондове на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (30 декември 2015 г. – 29 декември 2017 г.) съгласно обобщена информация от КФН.

Доброволни пенсионен фонд	Доходност
ДПФ „Доверие”	7.36%
ДПФ „Съгласие”	8.59%
ДПФ „ДСК - Родина”	7.44%
ДПФ „Алианс България”	5.42%
„Ен Ен ДПФ”	6.84%
ДПФ „ЦКБ - Сила”	6.06%
„ДПФ - Бъдеще”	3.07%
ДПФ „Топлана”	3.73%
ДПФ „Пенсионноосигурителен институт”	8.58%
Немодифицирана претеглена доходност	6.36%

НАСТЪПИЛИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет на ДПФ „ДСК – Родина“, до датата на публикуването му не са настъпили важни или значимелни за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА РИСКА

ДПФ „ДСК - Родина“ е изложил на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Политиката на Ръководството по отношение измерването на видовете рискове е представена по – подробно в годишния финансов отчет на ДПФ „ДСК – Родина“.

Главната цел на управлението на ДПФ „ДСК – Родина“ е нарастване на пазарния дял по осигурени лица и управлявани нетни активи сред останалите доброволни пенсионни фондове, повишаване на реализираната доходност от управлението на средствата на осигурените лица, поддържане и развитие на високо качество на обслужване на осигурените лица.

Дата: 12.03.2018 г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на ПОК "ДСК-Родина" АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Доброволен пенсионен фонд "ДСК-Родина" („Фондът“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2017 година, отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2017 година и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Оценка по справедлива стойност на инвестиции

Както е оповестено в Приложения 3 и 6 на финансовия отчет балансовата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване е в размер на 88,186 хил. лв. Това представлява 89.02% от общите активи на Фонда. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи.

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти се извършва ежедневно на база на пазарни котировки на цената им от различни публични източници към края на предходния работен ден или чрез прилагане на други оценъчни модели и техники. Процесът на оценяване често изисква значителен обем от входящи данни. Повечето от тях се получават от налични данни в готов вид от ликвидни пазари. Когато, обаче, такива данни не са разполагаеми, е необходимо ръководството да разработи приблизителни оценки на база оценъчни модели, които може да предполагат и участието на значителни преценки и допускания от негова страна.

Оценяването на финансовите инструменти, държани за търгуване, се извършва в съответствие с изискванията и на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на Фонда и управляващата го Компания.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сме определили, че справедливата стойност на инвестициите по справедлива стойност е ключов одиторски въпрос.

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива включиха:

- Проучващи запитвания, инспекции на документи и анализи за получаване на разбиране за процеса за определяне на справедлива стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и за пряко свързаните процеси на управление на инвестиционната дейност на Фонда.
- Преглед, инспекция на документи и оценяване на адекватността на политиките, процедурите и свързаните вътрешни контроли по процеса.
- Нашите одиторски процедури включиха и следното:
 - а) проучващи запитвания, отправени към експертите на Компанията, относно свързаните процеси;
 - б) анализи и други аналитични процедури по отношение структурата на портфейла от финансови инструменти, държани за търгуване, с цел оценка на риска от съществени неправилни отчитания, проектиране на одиторски процедури, както и определяне на области, в които тези процедури да бъдат фокусирани (вид на емитентите и финансовите инструменти; оценка на риска: кредитен рейтинг, концентрация, валута, географско разпределение; източник на дневна преоценка);
 - в) анализи на движението на инвестициите, държани за търгуване за годината;
 - г) на база извадка, извършване на комбиниран тест за оценка и тестване на оперативната ефективност на вътрешни контроли и по същество на детайли, свързани с изпълнението на сделките с инвестиции, държани за търгуване през годината, който тест адресира риска от неточно отчитане или отчитане на несъществуващи покупки/продажби;
 - д) равнение на номиналната стойност на инвестициите по счетоводни регистри към 31 декември 2017 година до данните от полученото потвърдително писмо от банката попечител;

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
	<p>е) на база извадка, извършване на детайлен тест по същество, на оценката по справедлива стойност на финансови активи, държани за търгуване към 31 декември 2017 година - преглед на приложените от Фонда цени и техните източници; независима проверка от одиторския екип на котировки от публични източници за цени на тези активи; анализ и оценка с повишена критичност на допусканията и преценките, направени от ръководството и използвани в експертните оценки; преизчисление на справедливата стойност;</p> <p>ж) тест на ежедневните преоценки до справедлива стойност на база извадка с цел адресиране на регулаторните изисквания за ежедневна преоценка - за избрани дни и ценни книги - преглед на приложените цени, независима проверка до котировки на цени, анализ на допусканията, използвани в експертни оценки, преизчисление на преоценката;</p> <p>з) преглед и оценка на източниците на ценова информация; рейтинг на входящите данни и параметри при определянето котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;</p> <p>и) оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет на Фонда относно определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти.</p>

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степеня, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Каго част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени

пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажмента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Института на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Фонда от Общото събрание на акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД, проведено на 21 септември 2017 година, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Фонда представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Компанията на 12 март 2018 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, Делойт одит ООД е предоставил следните услуги на Компанията и управляваните от нея Фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Компанията:
 - Договорени процедури свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на Компанията и Фондовете за 2016, представляващи съпоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2016 и МСФО.

За Делойт Одит ООД

Асен Димов
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За АФА ООД

Валя Йорданова
Управител

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

12 март 2018

Отчет за нетни активи на разположение на осигурените лица Към 31 декември 2017 година

В хиляди лева	Бел.	2017	2016
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	10 678	869
Инвестиции по справедлива стойност	6	88 186	73 264
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	100	76
Вземания	7	95	82
Общо активи		99 059	74 291
ЗАДЪЛЖЕНИЯ			
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1.2	24	34
Задължения	8	139	151
Общо задължения		163	185
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		98 896	74 106

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 27.

Финансовият отчет на страници от 1 до 27 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД и е подписан на 12 март 2018 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Асен Димов
Регистриран одитор

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Дата: 12.03.2018

Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица

За годината, завършваща на 31 декември 2017 година

В хиляди лева

	Бел.	2017	2016
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Доход от управление на финансови активи			
Приходи от лихви		1 489	1 261
Нетни печалби от оценка на финансови активи		7 611	2 391
Приходи от дивиденди		601	423
Нетна печалба от валутна преоценка		-	246
		9 701	4 321
Осигурителни вноски			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		28 876	14 905
Постъпили средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		236	93
		29 112	14 998
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		38 813	19 319
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на финансови активи			
Нетни загуби от сделки с финансови активи		201	104
Нетна загуба от валутна преоценка		1 518	-
Разходи за обезценка		31	265
Други разходи		13	13
		1 763	382
Намаления произтичащи от осигурителна дейност			
Изплатени средства на осигурени лица и пенсионери	10	10 549	10 346
Изплатени средства към държавния бюджет		29	11
Преведени суми на други пенсионни фондове		141	208
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания	9	1 541	810
		12 260	11 375
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		14 023	11 757
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		24 790	7 562
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		74 106	66 544
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		98 896	74 106

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 27.

Финансовият отчет на страници от 1 до 27 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД и е подписан на 12 март 2018 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Асен Дямов
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Отчет за паричните потоци

За годината, завършваща на 31 декември 2017 година

В хиляди лева

Бел.

2017

2016

Парични потоци от оперативна дейност

Нетни парични потоци от осигурени лица и техни наследници	22 506	8 476
Парични потоци към осигурени лица, придобили право на пенсия	(4 157)	(3 863)
Изплатени пенсии	(45)	(65)
Средства на осигурени лица прехвърлени от и към други пенсионни фондове	95	(115)
Нетни плащания към пенсионноосигурителното дружество	(1 558)	(730)
Получени лихви	1 406	1 118
Получени дивиденди	601	428
Нетни потоци от покупка и продажба на финансови активи	(9 013)	(8 154)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута	(26)	(22)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти за годината	9 809	(2 927)

Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината

869

3 796

Парични средства и парични еквиваленти в края на годината

5

10 678

869

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 27.

Финансовият отчет на страници от 1 до 27 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПООК "ДСК-Родина". АД и е подписан на 12 март 2018 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Асен Димов
Регистриран одитор

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Дата: 12.03.2018

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на ДПФ „ДСК - Родина” № 341 – ДПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Доброволен спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (ДСКПОФ).

ДСКПОФ е регистриран на 24.10.2000 г. по фирмено дело 12575/2000 г., с БУЛАСТАТ 130409819. С решение на СГС от 19.12.2003 г. наименованието на ДСКПОФ е променено на Доброволен пенсионен фонд “ДСК – Родина” (ДПФ “ДСК – Родина”, ДПФ или Фонда). Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, ул. „Княз Александър I Батенберг” № 6, ет.1.

През 2017 г. не са настъпили промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК – Родина” АД.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативно актове по прилагането му.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване се осъществява чрез доброволни осигурителни вноски, чрез които може да се осигури получаването на пенсия, отделно от пенсията от задължителното пенсионно осигуряване.

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване е индивидуално и се осъществява с парични осигурителни вноски, които могат да бъдат еднократни, месечни или за друг период. Вноските могат да бъдат от физически лица – за тяхна сметка, от работодатели, които са осигурители – за техните работници и служители и от други осигурители – физически или юридически лица в полза на трети лица. Вноските на осигурените лица, както и прехвърлени техни средства от други фондове за допълнително пенсионно осигуряване се записват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда.

Индивидуалната партида на осигуреното лице се води в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Към 31 декември 2017 г. в ДПФ “ДСК - Родина” се осигуряват 92 523 осигурени лица.

Осигурените лица имат право на следните видове пенсия от ДПФ:

- лична пенсия за старост;
- лична пенсия за инвалидност;
- наследствена пенсия при смърт на осигуреното лице или пенсионер;

Размерът на изплащаните срочни пенсии се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, срока на получаване на пенсията и одобрения технически лихвен процент. Размерът на изплащаните пожизнени пенсии се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, биометричните таблици и техническия лихвен процент, одобрени от заместник председателя на КФН.

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Осигурените лица имат право и на еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалните им партии и на еднократно или разсрочено изплащане на средствата на наследниците на починало лице или на пенсионер.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуална партия в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество веднъж в рамките на календарната година.

Възможностите за инвестиране на активите на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване са нормативно регламентирани в КСО. ПОК „ДСК – Родина” АД, управляваща Фонда е сключила договор с банка – попечител, в която се съхраняват всички активи на Фонда. За осъществяване на сделки с ценни книжа с цел инвестиране на активите на Фонда, Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници.

2. Съществени счетоводни политики

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност
- Финансови активи и пасиви за търгуване, които са представени по справедлива стойност

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на ДПФ.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася до само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.6. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от финансовия актив.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

2.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2017	31 декември 2016
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.63081 BGN	1.85545 BGN
100 JPY	1.44866 BGN	1.58495 BGN

2.8. Парични средства и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута с оригинален срок по-малък от три месеца.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

2.9. Финансови инструменти

2.9.1. Финансови активи

Притежаваните от Фонда финансови активи включват следните категории: финансови активи, държани за търгуване и кредити и вземания (включващи и паричните средства и паричните еквиваленти).

Класификация

Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на първоначалното им признаване в отчета за нетните активи на осигурените лица и включва следните категории:

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар.

Финансови активи, държани за търгуване

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, ипотечни ценни книжа, акции и други. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови инструменти, държани за търгуване.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.9. Финансови инструменти, продължение

Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се класифицират и отчитат като държани за търгуване. Фондът използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди за управление на рисковете, свързани с промените във валутните курсове.

Признаване и оценяване

Финансови активи, държани за търгуване

Фондът признава финансовите инструменти, държани за търгуване на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, държани за търгуване се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, първоначално възникнали във Фонда, се признават по справедлива стойност, която обикновено е равна на номиналната стойност на вземанията.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател - разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период вземанията подлежат на преглед, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка. Такива доказателства могат да бъдат просрочия от страна на длъжника, индикации, че може да бъде или е обявен в несъстоятелност, неблагоприятни промени в дейността на длъжника и др.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърля правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фонда нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.9.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност.

Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

2.9.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Като определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Дружеството използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

2.9.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови активи на Фонда, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.10. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на ДПФ, Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- еднократна встъпителна такса;
- такса от всяка осигурителна вноска;
- инвестиционна такса;
- такса при изтегляне на средства от индивидуалната партида;

Такси и удържки не се събират в случаите на прехвърляне на средства, поради несъгласие на осигурените лица с приети изменения и допълнения в Правилника за дейността на пенсионния фонд.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.11. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 7 Отчет за паричните потоци** - Инициатива за оповестяване – прието от ЕС на 6 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017),
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Признание на активи по отсрочени данъци за нереализирани загуби – прието от ЕС на 6 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018 (измененията на МСФО 12 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017).

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Дружеството.

2.12. Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** - приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** и изменения на МСФО 15 “Дата на влизане в сила на МСФО 15” - приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори** – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти),
- **Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).
- **МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания** - приет от ЕС (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.). Относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9.
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018 (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),

МСФО 9 „Финансови Инструменти“ напълно заменя МСС 39 „Финансови Инструменти: Признание и Оценяване“, като изменя досегашните изисквания по отношение отчитането на финансови инструменти в три основни области:

- Класификация и оценка – МСФО 9 въвежда нов подход към класификацията на финансовите активи, базиран на характеристиките на паричните потоци и бизнес модела, в рамките на който се управлява съответния финансов актив.
- Обезценка – Въвежда се нов модел на обезценка на финансови инструменти до размера на очаквани кредитни загуби, който ще доведе до по-ранно отчитане на кредитни загуби.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.12. Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила, продължение

- Отчитането на хеджирането може да следва по-точно стратегията за управление на риска, като са допустими по-широк обхват от хеджиращи инструменти и хеджирани обекти. Ретроспективната оценка на ефективността на хеджа не се изисква, а проспективната оценка се базира на принципа за икономическа връзка.

МСФО 9 определя 3 категории на класификация на финансовите активи, които заместват досегашните категории съгласно МСС 39. Тези категории са: амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход и справедлива стойност през печалби и загуби.

Фондът прилага изискванията на МСФО 9 от 01 януари 2018. Преди първоначалното прилагане на МСФО 9, съгласно изискванията на МСС 39, инвестициите на Фонда бяха класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалба и загуба, като държани за търгуване.

Съгласно МСФО 9, портфейл от финансови активи, който се управлява и чието поведение се оценява на база справедлива стойност не е държан нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци, нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Ръководството на Пенсионната Компания управляваща Фонда е фокусирано основно върху информацията за справедлива стойност и използва тази информация, за целите на оценката на дейността на Фонда и вземането на решения. В допълнение, портфейл от активи, който отговаря на определеното за държан за търгуване не може да бъде управляван с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такъв тип портфейлни събирането на договорни парични потоци е инцидентно в рамките на постигането на целта на бизнес модела. Съответно такива портфейли следва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба в съответствие с МСФО 9 пар. Б.4.1.6.

Изискванията на МСС 39 по отношение отчитането на финансови пасиви са пренесени в МСФО 9 с ограничени промени. Финансовите пасиви, деривати включително, отчитани като държани за търгуване продължават да се отчитат по справедлива стойност през печалби и загуби.

Тъй като инвестициите на Фонда до датата на първоначално прилагане на новия стандарт, са били отчитани като държани за търгуване и управлявани и оценявани на база справедлива стойност, те остават класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалби и загуби при приемането на МСФО 9. Съответно първоначалното прилагане на МСФО 9 от 01 януари 2018, не е довело до съществени промени в класификацията и оценката на финансовите инструменти държани от Фонда.

Ръководството на Компанията счита, че приемането и на останалите нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти от 01 януари 2018 няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане, поради спецификата на дейността му.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за първите МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 “Застрахователни договори”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),
- **Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции** – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти”** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменения на МСС 19 “Доходи на наети лица”** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти** – Прехвърляне на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”,** произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **КРМСФО 23 “Несигурност при третирането на данъка върху доходите”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Ръководството на Компанията очаква приемането на тези нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на ръководството на Компанията, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване**, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда, ако се приложи към отчетната дата.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска

ДПФ „ДСК Родина” е изложено на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Фонда. В случай на превишение на тези рискове, над предварително определено ниво, отговарящо на рисковата толерантност на Фонда се вземат решения за намаляването им.

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Ръководството управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки, сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- Рискова премия - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент, поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Стандарт енд Пуърс. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Фич.

В хиляди лева	2017	2016
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
Рейтинг BBB+	9 436	10 176
Рейтинг BBB	11 472	-
Рейтинг BBB-	24 057	5 405
Рейтинг BB+	4 089	24 062
Рейтинг BB	6 241	4 565
	55 295	44 208
Корпоративни облигации		
Рейтинг AA-	-	209
Рейтинг BBB+	1 242	359
Рейтинг BB+	-	907
Рейтинг BB	279	294
Без рейтинг	-	190
	1 521	1 959
Акции, права и дялове		
Без рейтинг	31 370	27 097
	31 370	27 097
	88 186	73 264

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2017 г. остава несигурност относно кредитния риск, свързан с държавен дълг за някои от страните. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни. Активите са представени, без да е отчетена евентуална обезценка.

В хиляди лева	2017	2016
Държани за търгуване		
България	12 534	15 478
Бразилия	3 278	1 855
Испания	5 998	2 522
Индонезия	4 206	2 924
Италия	5 925	4 544
Мексико	3 438	2 093
Полша	-	1 017
Португалия	5 547	2 617
Румъния	7 317	5 405
Турция	4 089	3 043
Хърватия	2 963	2 710
Общо	55 295	44 208

- *счетоводно третиране* - държани за търгуване
- *обезценка* – няма
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котираны обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина смятаме, че ликвидният риск е нисък.
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.
- *съдебни решения, използвани в преценката за обезценка на актива* – няма
- *допускания за определяне на обезценката* - няма

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2017	До 1 месец	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>		месеца	до 1 година	години	години	
България	14	138	24	700	11 658	12 534
Бразилия	47	-	11	2 320	900	3 278
Испания	-	-	32	-	5 966	5 998
Хърватия	-	19	42	2 049	853	2 963
Индонезия	-	-	56	1 113	3 037	4 206
Италия	-	11	7	3 488	2 419	5 925
Мексико	-	40	12	3 386	-	3 438
Португалия	-	105	21	-	5 421	5 547
Румъния	-	-	133	-	7 184	7 317
Турция	-	-	85	3 581	423	4 089
	61	313	423	16 637	37 861	55 295

31 декември 2016	До 1 месец	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>		месеца	до 1 година	години	години	
България	34	181	19	1 138	14 106	15 478
Бразилия	38	-	-	1 817	-	1 855
Испания	91	-	-	-	2 431	2 522
Хърватия	-	7	46	392	2 265	2 710
Индонезия	-	-	41	1 070	1 813	2 924
Италия	-	10	5	518	4 011	4 544
Мексико	-	21	12	711	1 349	2 093
Полша	-	-	2	-	1 015	1 017
Португалия	-	38	8	-	2 571	2 617
Румъния	-	-	99	1 192	4 114	5 405
Турция	-	-	59	2 984	-	3 043
	163	257	291	9 822	33 675	44 208

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда:

3.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва чрез следната формула:

Модифицирана Дюрация = (Маколи Дюрация) / (1 + У/n), където:

Маколи Дюрация – средно-претеглени парични потоци на база време:

Маколи Дюрация = $\sum [(Сегашна\ Стойност\ на\ Паричен\ Поток)^i \times (Време\ до\ Настъпване\ на\ Паричен\ Поток)^i] / Цена\ на\ Облигация$

У – доходност до падеж

n – брой лихвени плащания на година

Таблиците по-долу представят лихвените финансови активи на Фонда към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2017

В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент				
			До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	10 678	-	10 678	-	-	-	-
Инвестиции	56 816	-	61	598	428	16 638	39 091
Общо		-	10 739	598	428	16 638	39 091

31 декември 2016

В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент				
			До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	869	-	869	-	-	-	-
Инвестиции	46 167	-	173	315	323	11 326	34 030
Общо		-	1 042	315	323	11 326	34 030

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителност към промяната на лихвените проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

<i>В хиляди лева</i>	100 базисни точки промяна в лихвените нива
Към 31 Декември 2017	2 955
Към 31 Декември 2016	2 524

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминирани във валута различна от Лев и Евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев/Евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Таблиците по – долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г.

<i>В хиляди лева</i>	2017	2017	2017	2017	2017
Активи	Лева	Евро	Долари	Йени	Общо
Парични средства	9 194	1 443	41	-	10 678
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	713	11 821	-	-	12 534
Акции, дялове и права	6 684	189	-	-	6 873
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	39 483	3 278	-	42 761
Чуждестранни корпоративни облигации	-	1 521	-	-	1 521
Чуждестранни акции, дялове и права	-	13 176	6 920	4 401	24 497
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	83	17	100
Вземания	1	91	3	-	95
Общо	16 592	67 724	10 325	4 418	99 059
Пасиви					
Деривативни финансови инструменти	-	24	-	-	24
Задължения	139	-	-	-	139
Общо	139	24	-	-	163

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

<i>В хиляди лева</i>	2016	2016	2016	2016	2016
Активи	Лева	Евро	Долари	Йени	Общо
Парични средства	675	126	68	-	869
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1 873	13 605	-	-	15 478
Корпоративни облигации	-	190	-	-	190
Акции, дялове и права	5 434	183	-	-	5 617
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	26 479	2 251	-	28 730
Чуждестранни корпоративни облигации	-	1 769	-	-	1 769
Чуждестранни акции, дялове и права	-	12 195	5 926	3 359	21 480
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	50	26	76
Вземания	1	76	5	-	82
Общо	7 983	54 623	8 300	3 385	74 291
Пасиви					
Деривативни финансови инструменти	-	34	-	-	34
Задължения	151	-	-	-	151
Общо	151	34	-	-	185

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форъурни договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форъурда.

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение;
- β -коэффициента към индексите на съответните пазари.

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2017 година е 2.27%, което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, надвишаващи 233 хил. лв.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

В следващите таблици е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2017 г.

В хиляди лева

	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	10 678	-	-	-	-	-	10 678
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	14	138	24	700	11 658	-	12 534
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	6 873	6 873
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	47	175	398	15 938	26 203	-	42 761
Чуждестранни корпоративни облигации	-	285	6	-	1 230	-	1 521
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	24 497	24 497
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	100	-	-	-	-	-	100
Други вземания	95	-	-	-	-	-	95
Общо активи	10 934	598	428	16 638	39 091	31 370	99 059
Пасиви							
Деривативни финансови инструменти	-	-	-	24	-	-	24
Задължения към ПОД	131	-	-	-	-	-	131
Други вземания	8	-	-	-	-	-	8
Общо пасиви	139	-	-	24	-	-	163

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания към осигурени лица и към пенсионери в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 10 544 хил. лв., а за периода над 1 година не могат да бъдат направени точни прогнози на предстоящите плащания. В резултат на анализа към 31.12.2017 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2016 г.

В хиляди лева

	До 1 месеца	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	869	-	-	-	-	-	869
Ценни книжа, издадени или гарантирани от							
държавата	33	182	19	1 138	14 106	-	15 478
Корпоративни облигации	-	11	28	151	-	-	190
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	5 617	5 617
Чуждестранни ценни книжа, издадени или							
гарантирани от държавата	129	76	273	8 684	19 568	-	28 730
Чуждестранни корпоративни облигации	10	46	3	1 353	357	-	1 769
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	21 480	21 480
Деривативни активи, държани с цел							
управление на риска	76	-	-	-	-	-	76
Други вземания	82	-	-	-	-	-	82
Общо активи	1 199	315	323	11 326	34 031	27 097	74 291
Пасиви							
Деривативни финансови инструменти	-	-	-	34	-	-	34
Задължения към ПОД	148	-	-	-	-	-	148
Други вземания	3	-	-	-	-	-	3
Общо пасиви	151	-	-	34	-	-	185

3.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

В Държавен вестник бр. 92 от 2017 г. бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се извършват промени в регламентацията на допълнителното пенсионно осигуряване, в следните основни насоки:

- Развитие на системата на корпоративно управление на пенсионноосигурителните дружества, повишаване на изискванията към членовете на управителните и контролните органи;
- Усъвършенстване на изискванията към системите за управление на пенсионноосигурителните дружества;
- Развитие на функциите на банките–попечители;

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.4. Законов риск, продължение

- Усъвършенстване на режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;
- Съобразяване с изисквания на законодателството на Европейския съюз;
- Повишаване на изискванията към осигурителните посредници;
- Повишаване на прозрачността на допълнителното пенсионно осигуряване и на осведомеността на осигурените лица;
- Промяна в регулаторните правомощия и усъвършенстване на производствата по издаване на разрешения и одобрения;
- Други.

Основната част от измененията, свързани с режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване влизат в сила на 18.11.2018г.. В § 155, ал.1 от ЗИДКСО е предвиден 18-месечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник", в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса, като съгласно § 155, ал.3 от ЗИДКСО е изрично уреден срок до 31 декември 2021 г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат в съответствие с предвидените изисквания към инвестиционната дейност активите, притежавани от управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, които към датата на влизането в сила на закона не отговарят на тези изисквания.

3.5. Политически риск

„Политически риск“ – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към финансови инструменти, надвишаващи 5% от нетните активи на ДПФ, са ДЦК на Република България.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2017	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Корпоративни облигации	-	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведат до по-ниска справедлива стойност

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

В хиляди лева	Дългови ценни книжа, д-ни за търгуване
Салдо на 1 януари 2017	190
Печалби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	-
Покупки	-
Продадени и падежирани	(164)
Изходящи трансфери от Ниво 3	(26)
Входящи трансфери към Ниво 3	-
Салдо на 31 декември 2017	-

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви към 31 декември 2017 и 31 декември 2016 г, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2017		Балансова стойност				Справедлива стойност			
В хил. лева	Бел.	Дър-ни за гър-не	Заеми и вземания	Други фин-ви пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност									
Акции, дялове и права	6	6 873	-	-	6 873	6 873	-	-	6 873
Чуждестранни акции, дялове и права	6	24 497	-	-	24 497	24 497	-	-	24 497
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	12 534	-	-	12 534	12 534	-	-	12 534
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	42 761	-	-	42 761	42 761	-	-	42 761
Чуждестранни корпоративни облигации	6	1 521	-	-	1 521	1 521	-	-	1 521
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1	100	-	-	100	-	100	-	100
		88 286	-	-	88 286	88 186			88 286
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност									
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1	24	-	-	24	-	24	-	24
		24	-	-	24	-	24	-	24

Ръководството на Компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

31 декември 2016		Балансова стойност				Справедлива стойност			
В хил. лева	Бел.	Дър-ни за тър-не	Заеми и вземания	Други фин-ви пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност									
Акции, дялове и права	6	5 617	-	-	5 617	5 617	-	-	5 617
Чуждестранни акции, дялове и права	6	21 480	-	-	21 480	21 480	-	-	21 480
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	15 478	-	-	15 478	15 478	-	-	15 478
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	28 730	-	-	28 730	28 730	-	-	28 730
Корпоративни облигации	6	190	-	-	190	-	-	190	190
Чуждестранни корпоративни облигации	6	1 769	-	-	1 769	1 769	-	-	1 769
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1	76	-	-	76	-	76	-	76
		73 340	-	-	73 340	73 074	76	190	73 340
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност									
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1	34	-	-	34	-	34	-	34
		34	-	-	34	-	34	-	34

Ръководството на Компанията счита, че балансовата стойност на вземания и парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Бележки към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Парични средства в разплащателни сметки в банки	10 677	868
Парични средства на каса	1	1
	10 678	869

6. Инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
<i>Финансови инструменти, държани за търгуване:</i>		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	12 534	15 478
Акции, права и дялове	6 873	5 617
Корпоративни облигации	-	190
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	42 761	28 730
Чуждестранни акции права и дялове	24 497	21 480
Чуждестранни корпоративни облигации	1 521	1 769
	88 186	73 264

6.1. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2017г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японска йена и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2017	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	29.01.2018г.	6 250 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	29.01.2018г.	303 000 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	337 500.00

Реализираните през 2017 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 1 283 хил. лв. Съответно реализираните печалби от оценка на хеджирани активи са в размер на 1 271 хил. лв. за 2017 г.

Към 31 декември 2016г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японска йена и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата.

Бележки към финансовия отчет

6.1. Деривативни финансови инструменти, продължение

Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2016	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	27.01.2017г.	4 460 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	30.01.2017г.	210 000 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	337 500.00

Реализираните през 2016 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 465 хил. лв. Съответно реализираните печалби от оценка на хеджирани активи са в размер на 472 хил. лв. за 2016 г.

6.1.1. Деривативни активи, държани с цел управление на риска

В хиляди лева	2017	2016
- валутни деривативни финансови инструменти	100	76
	100	76

6.1.2. Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска

В хиляди лева	2017	2016
- деривативни финансови инструменти	24	34
	24	34

7. Вземания

В хиляди лева	2017	2016
Вземания, свързани с инвестиции, в т.ч.	95	81
- вземане за лихви, в т.ч.:	5	5
- обезценени	5	-
- вземане за главница, в т. ч.:	85	71
- обезценени	14	-
- вземане за дивиденди	4	5
Вземания от ПОК „ДСК – Родина” АД	1	1
	95	82

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисиите. През 2017 г. е начислена обезценка в размер на 31 хил. лв. по тези емисии (2016 г.: 265 х. лв.). Вземанията са надлежно предявени в рамките на съответните производства по несъстоятелност и приети от синдика.

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

Бележки към финансовия отчет

7. Вземания, продължение

31 декември 2017

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземане преди обезценка към 31 декември 2017	Начислена обезценка през 2017г.	Общо Обезценка към 31 декември 2017	Нетно Вземане към 31 декември 2017	% Обезценка
Никром тръбна мебел АД- Ловеч	BG2100044069	84	9	9	75	10.42%
Интеркапитал Пропърти Дивелопмънт АДСИЦ-София	BG2100019079	28	14	14	14	48.76%
"ЕВРОЛИЗИНГ" ЕАД	BG2100025076	103	8	103	-	99.61%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	805	-	805	-	100.00%
		1 020	31	931	89	

През 2016 г. са начислени разходи за обезценка в размер на 265 хил. лв., които включват основно разходи за обезценка на вземанията от Northern Lights Bulgaria в размер на 170 хил. лв.

8. Задължения

Задълженията включват задължения за такси към Компанията, задължения за данъци във връзка с изплащаните от Фонда средства на осигурени лица /10% окончателен данък през 2017 г., съгласно Закона за данъците върху доходите на физическите лица/ и други задължения.

В хиляди лева

	2017	2016
Задължения към ПОК „ДСК – Родина” АД		
- за такси от осигурителни вноски	100	63
- за инвестиционна такса	17	75
- за встъпителна такса	11	6
- за такси за изтегляне на суми	3	4
	131	148
Данъчни задължения	8	2
Други задължения	-	1
	8	3
	139	151

9. Начислени такси и удържки в полза на пенсионноосигурителната компания

В хиляди лева

	2017	2016
Такси и удържки		
Такса от осигурителни вноски	970	510
Инвестиционна такса	357	177
Встъпителна такса	178	88
Такси за изтегляне на суми	36	35
	1 541	810

10. Изплатени средства на осигурени лица и пенсионери

В хиляди лева

	2017	2016
Изплатени средства към пенсионери	45	65
Еднократно или разсрочено изплатени средства към осигурени лица, придобили право на пенсия	4 157	3 863
Изтеглени средства от осигурени лица	6 079	6 201
Изплатени средства на наследници на осигурени лица и пенсионери	268	217
	10 549	10 346

Бележки към финансовия отчет

11. Пенсионен резерв

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията задължително създава пенсионни резерви, които да покриват изплащането на пожизнените пенсии на лицата, осигурени в ДПФ, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети.

Към 31 декември 2017 г. ДПФ изплаща пожизнени пенсия на пенсионери, съгласно Правилника на Фонда. В Компанията има пенсионен резерв за изплащане на пожизнени пенсии на основание на действащата Наредба № 19 от 08.12.2004 г. Настоящата стойност на бъдещите плащания по тези пенсии, на базата на актюерски изчисления е 31 хил. лв., а средствата по индивидуалните партии на пенсионерите с пожизнени пенсии са 33 хил. лв. Размерът на пенсионния резерв в Компанията е 5 хил. лв., от които 4 хил. лв. са от собствени средства на Компанията, а 1 хил. лв. са постъпили средства на основание чл.245, ал.3 и ал.5 от КСО. Настоящата стойност на бъдещите плащания на пожизнените пенсии е изчислена на базата на продължителността на живот на пенсионерите от таблицата за смъртност и технически лихвен процент, които са одобрени от зам.-председателя на КФН, ръководещ управление «Осигурителен надзор».

12. Оповестяване на свързани лица

За ДПФ “ДСК – Родина” свързани лица са ПОК “ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като неин основен акционер, ОТП Банк като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК” ЕАД, както и всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в бележка 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в бележка 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им.

През 2017 г., респ. 2016 г., ДПФ „ДСК – Родина” не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите, оповестени по-горе.

13. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

Окончателен данък в размер на 10% през 2017 г. се удържа при изтегляне на средства от партидите на осигурените лица съгласно разпоредбите на действащия Закон за данъците върху доходите на физическите лица.

14. Събития след датата на отчета

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет, до датата на одобрението и подписването му не са настъпили важни или значителни за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.